

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๗๕ รูป มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ เกี่ยวกับทฤษฎีภาวะผู้นำ ๓ มิติ

๔.๓ เปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามอายุ จำนวนพรรษา วุฒิการศึกษาสายสามัญ วุฒิการศึกษาทางธรรม และวุฒิการศึกษาปริญญาธรรม

๔.๔ แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์

๔.๕ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์

๔.๖ สรุปผลจากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์

๔.๗ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย
สำหรับผลของการศึกษาในแต่ละส่วนมีสาระสำคัญและเนื้อหาสามารถประมวลทั้งในรูปของตารางและการวิเคราะห์บรรยายดังต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรพระสงฆ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ๑๗๕ รูป วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ อายุ จำนวนพรรษา วุฒิการศึกษาสายสามัญ วุฒิการศึกษาทางธรรม และวุฒิการศึกษาปริญญาธรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
(n = ๑๗๕)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม		จำนวน (รูป)	ร้อยละ
๑. อายุ	๒๐ ปี หรือต่ำกว่า	๓๗	๒๑.๑๐
	๒๑ - ๓๐ ปี	๕๐	๒๘.๖๐
	๓๑ - ๔๐ ปี	๔๔	๒๕.๑๐
	๔๑ ขึ้นไป	๔๔	๒๕.๑๐
รวม		๑๗๕	๑๐๐.๐๐
๒. จำนวนพรรษา	ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๑๑	๓๔.๙๐
	๕ - ๑๐ พรรษา	๕๒	๔๗.๓๐
	๑๑ - ๑๕ พรรษา	๒๒	๑๒.๖๐
	๑๖ ขึ้นไป	๙	๕.๑๐
รวม		๑๗๕	๑๐๐.๐๐
๓. วุฒิทางการศึกษา สายสามัญ	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	๑๑๖	๖๖.๓๐
	มัธยมศึกษา/ปวช.	๓๙	๒๒.๓๐
	ปวส./ปริญญาตรี	๑๖	๙.๑๐
	สูงกว่าปริญญาตรี	๔	๒.๓๐
รวม		๑๗๕	๑๐๐.๐๐
๔. วุฒิการศึกษาทางธรรม	นักธรรมชั้นตรี	๑๖	๙.๑๐
	นักธรรมชั้นโท	๖๕	๓๗.๑๐
	นักธรรมชั้นเอก	๙๔	๕๓.๗๐
	ไม่มีวุฒินักธรรม	๙	๕.๑๐
รวม		๑๗๕	๑๐๐.๐๐
๕. วุฒิการศึกษาทาง เปรียญธรรม	ประโยค ๑-๓	๔๙	๒๘.๐๐
	ประโยค ๔-๖	๓๒	๑๘.๓๐
	ประโยค ๗-๙	๗	๔.๐๐
	ไม่มีเปรียญธรรม	๘๗	๔๙.๗๐
รวม		๑๗๕	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่อง “ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์” จำแนกได้ดังนี้

อายุ จากการศึกษพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๒๑-๓๐ ปี จำนวน ๕๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๖๐ รองลงมา มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๔๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๑๐ และมีอายุ ๒๐ ปีหรือต่ำกว่า ๕ จำนวน ๓๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๑๐ ตามลำดับ

จำนวนพรรษา จากการศึกษพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพรรษาระหว่าง ๕-๑๐ ปี จำนวน ๘๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๔๐ รองลงมา มีพรรษามากกว่า ๕ พรรษา จำนวน ๖๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๙๐ มีพรรษาระหว่าง ๑๑-๑๕ พรรษา จำนวน ๒๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๖๐ มีพรรษา ๑๖ พรรษาขึ้นไปมีจำนวน ๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕.๑๐ ตามลำดับ

วุฒิทางการศึกษาสายสามัญ จากการศึกษพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา จำนวน ๑๑๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๓๐ รองลงมา มีวุฒิทางการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน ๓๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๓๐ มีวุฒิทางการศึกษา ปวส./ปริญญาตรี จำนวน ๑๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๙.๑๐ และมีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๔ คน รูป คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๐ ตามลำดับ

วุฒิการศึกษาทางธรรม จากการศึกษพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับนักธรรมชั้นเอก จำนวน ๙๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๖๐ รองลงมา มีวุฒิการศึกษา ระดับนักธรรมชั้นโท จำนวน ๔๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๐๐ มีวุฒิการศึกษาระดับนักธรรมชั้นตรี จำนวน ๒๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๓๐ และไม่วุฒิการศึกษาทางธรรม จำนวน ๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕.๑๐ ตามลำดับ

วุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม จากการศึกษพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมประโยค ๑-๓ จำนวน ๔๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๐๐ รองลงมา มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมประโยค ๔-๖ จำนวน ๓๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓๐ มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมประโยค ๗-๙ จำนวน ๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔.๐๐ และไม่มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมจำนวน ๘๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๗๐ ตามลำดับ

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ เกี่ยวกับทฤษฎีภาวะผู้นำ ๓ มิติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ มีแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีภาวะผู้นำ ๓ มิติโดยภาพรวม และรายด้าน คือ

- ๑.) มิติมุ่งคน
- ๒.) มิติมุ่งงาน
- ๓.) มิติมุ่งประสิทธิผล

ผู้วิจัยได้สรุประดับภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัด นครสวรรค์ เกี่ยวกับทฤษฎีภาวะผู้นำ ๓ มิติ โดยภาพรวม ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม (n = ๑๗๕)

ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัด	ระดับทักษะ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. มิติมุ่งคน	๔.๔๐	.๗๐๘	มากที่สุด
๒. มิติมุ่งงาน	๔.๑๘	.๘๓๘	มาก
๓. มิติมุ่งประสิทธิผล	๔.๐๕	๐.๗๗	มาก
ภาพรวม	๔.๒๑	.๗๘๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๒๑$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ในมิติมุ่งคนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนในมิติอื่นๆ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านมิติมุ่งคน (n = ๑๗๕)

ด้านมิติมุ่งคน	ระดับทักษะ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. เจ้าอาวาสปรารถนาให้ภิกษุและสามเณรทุกรูปมีความรักสามัคคีกัน	๔.๑๕	.๖๒	มาก
๒. เจ้าอาวาสมอบหมายงานให้ภิกษุและสามเณรทุกรูปตามความรู้ความสามารถ	๔.๒๒	.๖๔	มากที่สุด
๓. เจ้าอาวาส พิจารณาการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งโดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคคลเป็นสำคัญ	๔.๓๗	.๖๖	มากที่สุด
๔. เจ้าอาวาส จ่ายค่าตอบแทนพิเศษ ตามผลงานที่เพิ่มขึ้นเป็นรายบุคคล	๔.๔๑	.๖๗	มากที่สุด
๕. เจ้าอาวาส เปิดโอกาสให้ภิกษุสามเณรแสดงความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่	๔.๔๒	.๖๙	มากที่สุด
๖. เจ้าอาวาสจัดหาเอกสาร ตำรา เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาเล่าเรียนของภิกษุสามเณร	๔.๔๓	.๖๙	มากที่สุด
๗.เจ้าอาวาสเปิดโอกาสให้มีการอภิปรายนอกประเด็นหรือแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์บ่อยๆเมื่อมีการประชุม	๔.๔๕	.๗๓	มากที่สุด
๘. เจ้าอาวาสพยายามทำให้พระลูกวัดรู้สึกสบายใจและเป็นกันเองในระหว่างการสนทนา	๔.๔๘	๐.๗๔	มากที่สุด
๙. เจ้าอาวาสดำเนินการทางวินัยและลงโทษอย่างยุติธรรมในกรณีพระภิกษุและสามเณรกระทำความผิดพระธรรมวินัย	๔.๖๓	.๗๘	มากที่สุด
๑๐. เจ้าอาวาสมีความห่วงใยต่อสวัสดิการและให้การช่วยเหลือกับปัญหาสุขภาพของพระลูกวัด	๔.๑๒	.๘๘	มาก
ภาพรวม	๔.๔๐	.๗๐๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ในมิติมุ่งคน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๐) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าเจ้าอาวาสปรารถนาให้ภิกษุและสามเณรทุกรูปมีความรักสามัคคีกัน และเจ้าอาวาสมีความห่วงใยต่อสวัสดิการและให้การช่วยเหลือกับปัญหาสุขภาพของพระลูกวัดอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของ
เจ้าอาวาสในเขตคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านมิติมุงงาน (n = ๑๗๕)

ด้านมิติมุงงาน	ระดับทักษะ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. เจ้าอาวาสมอบหมายภาระหน้าที่แก่พระลูกวัดแล้ว ติดตามงานเป็นระยะ	๓.๙๖	.๗๗	มาก
๒. เจ้าอาวาสจัดหาพระลูกวัดที่มีความเชี่ยวชาญหรือ รับผิดชอบ	๔.๐๖	.๗๗	มาก
๓. เจ้าอาวาสมีความกระตือรือร้นในการทำงานตลอดเวลา	๔.๑๑	.๗๗	มาก
๔. เจ้าอาวาสพยายามศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในงานที่ ตนเองปฏิบัติอยู่เพื่อเพิ่มศักยภาพ	๔.๑๓	.๗๙	มาก
๕. เจ้าอาวาสพยายามพัฒนาตนเองให้เกิดความชำนาญ ในหน้าที่	๔.๑๔	.๘๐	มาก
๖. เจ้าอาวาสรวมทำงานกับพระภิกษุสามเณรโดยไม่ ทอดทิ้งกันจนกว่างานจะสำเร็จ	๔.๒๓	.๘๔	มากที่สุด
๗. เจ้าอาวาสมีความรู้ความสามารถเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และประมวลผลเพื่อประกอบการตัดสินใจ	๔.๒๗	.๘๕	มากที่สุด
๘. เจ้าอาวาสอดทนต่อปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นขณะที่ ปฏิบัติงาน	๔.๒๘	.๙๐	มากที่สุด
๙. เจ้าอาวาสมีการพิจารณาไตร่ตรองอย่างละเอียด รอบคอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายอยู่เสมอ	๔.๓๑	.๙๔	มาก
๑๐. เจ้าอาวาสถามความสมัครใจก่อนที่จะมอบงานให้พระ ลูกวัดรูปใดรูปหนึ่งรับไปดำเนินการ	๔.๓๓	.๙๗	มาก
ภาพรวม	๔.๑๘	.๘๓๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของ
เจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = ๔.๑๘$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เจ้าอาวาสรวมทำงานกับพระภิกษุสามเณรโดยไม่ทอดทิ้ง
กันจนกว่างานจะสำเร็จ, เจ้าอาวาสมีความรู้ความสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์และประมวลผลเพื่อ
ประกอบการตัดสินใจ และเจ้าอาวาสอดทนต่อปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นขณะที่ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของ
เจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านมิติมุ่งประสิทธิผล

(n = ๑๗๕)

ด้านมิติมุ่งประสิทธิผล	ระดับทักษะ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. เจ้าอาวาส มีความกระตือรือร้น และความอดทนต่ออุปสรรค	๓.๘๖	.๖๖	มาก
๒. เจ้าอาวาส ปรับปรุงงานของตนให้ดีขึ้นเมื่อมีความบกพร่อง	๓.๙๓	.๗๕	มาก
๓. เจ้าอาวาสจัดทำโครงการและติดตามผลการดำเนินงานให้ บรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการ	๔.๐๑	.๗๘	มาก
๔. เจ้าอาวาสช่วยเหลือกิจการของชุมชนสร้างถนนขุดลอกคู คลองซึ่งเป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์	๔.๐๒	.๘๙	มาก
๕. เจ้าอาวาสเทศนาสั่งสอนประชาชนให้ตั้งอยู่ในศีลธรรมตาม หลักคำสอนของพระพุทธศาสนาโดยถูกต้อง	๔.๐๔	.๖๗	มาก
๖. เจ้าอาวาสดูแลซ่อมแซมและปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุภายในวัดที่ ชำรุดทรุดโทรมจนกว่าจะสำเร็จ	๔.๑๙	๐.๗๙	มาก
๗. เจ้าอาวาสบริหารจัดการศาสนสมบัติอื่นๆ ของวัดเป็นไปตาม กฎหมายและพระธรรมวินัยโดยเคร่งครัด	๔.๒๑	.๗๙	มาก
๘. เจ้าอาวาสช่วยเหลือผู้ว่างงานหรือผู้ด้อยโอกาสในชุมชนให้มี งานทำโดยการส่งเสริมด้านกิจกรรมการสร้างงานภายในวัด เช่น การตั้งศูนย์ฝึกอาชีพ	๓.๗๑	.๙๑	มาก
๙. เจ้าอาวาสฝึกอบรมพระภิกษุสามเณรให้มีความรู้ในหลักการ ปฏิบัติธรรมที่ถูกต้อง	๔.๐๙	.๙๖	มาก
๑๐. เจ้าอาวาสมีการบริหารกิจการวัด เช่น บัญชีรายรับ - รายจ่ายให้เป็นไปด้วยดี มีเหตุมีผล มีความโปร่งใส	๓.๙๖	.๙๖	มาก
ภาพรวม	๔.๐๕	.๘๑๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของ
เจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านมิติมุ่งประสิทธิผล โดย
ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๐๕) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๔.๓ เปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

เปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดนครสวรรค์ เป็นการทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร ได้แก่ การจำแนกตามกลุ่มอายุ จำนวนพรรษา วุฒิการศึกษาสายสามัญ วุฒิการศึกษานักธรรม และวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม ตามสมมติฐานที่ ๑-๕ ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๖ เปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามอายุ (n = ๑๗๕)

ภาพรวม		Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
มิติมุ่งคน	ระหว่างกลุ่ม	.๖๗๖	๓	.๒๖	.๘๕๗	.๔๖๙
	ภายในกลุ่ม	๔๕.๕๓๑	๑๗๑	.๒๖๖		
	รวม	๔๖.๒๐๙	๑๗๔			
มิติมุ่งงาน	ระหว่างกลุ่ม	.๔๖๐	๓	.๑๕๓	.๓๕๖	.๗๘๕
	ภายในกลุ่ม	๗๓.๖๖๒	๑๗๑	.๔๓๑		
	รวม	๗๔.๑๒๒	๑๗๔			
มิติมุ่งประสิทธิภาพ	ระหว่างกลุ่ม	.๔๗๗	๓	.๑๕๙	.๓๘๗	.๗๖๒
	ภายในกลุ่ม	๗๐.๒๓๙	๑๗๑	.๔๑๑		
	รวม	๗๐.๗๑๗	๑๗๔			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	.๔๐๗	๓	.๑๖๙	.๕๒๘	.๖๖๓
	ภายในกลุ่ม	๕๔.๖๗๖	๑๗๑	.๓๒๐		
	รวม	๕๕.๑๘๓	๑๗๔			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสไม่แตกต่างกันทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๒ พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๗ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามพรรษา (n = ๑๗๕)

ภาพรวม		Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
มิติมุ่งคน	ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๔	๓	.๔๘๑	๑.๘๓๙	.๑๔๒
	ภายในกลุ่ม	๔๔.๗๖๕	๑๗๑	.๒๖๒		
	รวม	๔๖.๒๐๙	๑๗๔			
มิติมุ่งงาน	ระหว่างกลุ่ม	๓.๕๕๓	๓	๑.๑๘๔	๒.๘๗๐	.๐๓๘*
	ภายในกลุ่ม	๗๐.๕๖๙	๑๗๑	.๔๑๓		
	รวม	๗๔.๑๒๒	๑๗๔			
มิติมุ่งประสิทธิผล	ระหว่างกลุ่ม	๒.๕๒๓	๓	.๘๔๑	๒.๑๐๙	.๑๐๑
	ภายในกลุ่ม	๖๘.๑๙๔	๑๗๑	.๓๙๙		
	รวม	๗๐.๗๑๗	๑๗๔			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๒.๓๖๖	๓	.๗๘๙	๒.๕๕๔	.๐๕๗
	ภายในกลุ่ม	๕๒.๘๑๗	๑๗๑	.๓๐๙		
	รวม	๕๕.๑๘๓	๑๗๔			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านมิติมุ่งงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($F = ๒.๘๗๐$, $Sig = .๐๓๘$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๘ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๘ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด จำแนกตาม
พรรษา ด้านมิติมุ่งงาน (LSD) (n = ๑๗๕)

การศึกษา	$\bar{X}$	กลุ่มพรรษา			
		ต่ำกว่า ๕	๕-๑๐	๑๑-๑๕	๑๖ พรรษาขึ้นไป
		พรรษา	พรรษา	พรรษา	
		๓.๕๔	๓.๕๔	๓.๕๔	๓.๕๔
ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๓.๕๔	-	-	.๑๘	.๑๙
๕-๑๐ พรรษา	๓.๗๗	-	-	.๐๕	.๔๒
๑๑-๑๕ พรรษา	๓.๗๒	-	-	-	.๓๗*
๑๖ พรรษาขึ้นไป	๓.๓๕	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษา ๑๑-๑๕ พรรษา มีความคิดเห็นต่อ
ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหวัด
นครสวรรค์ ด้านมิติมุ่งงาน แตกต่างจากพระสงฆ์ที่มีพรรษา ๑๖ พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๓ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาสามัญต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตคณะสงฆ์อำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตคณะสงฆ์อำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาสามัญ

(n = ๑๗๕)

ภาพรวม		Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
มิติมุ่งคน	ระหว่างกลุ่ม	.๔๓๙	๓	.๑๔๖	.๕๔๗	.๖๕๑
	ภายในกลุ่ม	๔๕.๗๗๐	๑๗๑	.๒๖๘		
	รวม	๔๖.๒๐๙	๑๗๔			
มิติมุ่งงาน	ระหว่างกลุ่ม	.๕๑๙	๓	.๑๗๓	.๔๐๒	.๗๕๒
	ภายในกลุ่ม	๗๓.๖๐๓	๑๗๑	.๔๓๐		
	รวม	๗๔.๑๒๒	๑๗๔			
มิติมุ่งประสิทธิภาพ	ระหว่างกลุ่ม	.๘๐๗	๓	.๒๖๙	.๖๕๘	.๕๗๙
	ภายในกลุ่ม	๖๙.๙๑๐	๑๗๑	.๔๐๙		
	รวม	๗๐.๗๑๗	๑๗๔			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	.๔๐๓	๓	.๑๓๔	.๔๒๐	.๗๓๙
	ภายในกลุ่ม	๕๔.๗๘๐	๑๗๑	.๓๒๐		
	รวม	๕๕.๑๘๓	๑๗๔			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาสามัญต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยเมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๔ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหัดนครสวรรค์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาทางธรรม (n = ๑๗๕)

ภาพรวม		Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
มิติมุ่งคน	ระหว่างกลุ่ม	.๘๔๔	๓	.๒๘๑	๑.๐๖๑	.๓๖๗
	ภายในกลุ่ม	๔๖.๒๐๙	๑๗๑	.๒๖๕		
	รวม	๑.๑๓๕	๑๗๔			
มิติมุ่งงาน	ระหว่างกลุ่ม	๗๒.๙๘๗	๓	.๓๗๘	.๘๘๖	.๔๔๙
	ภายในกลุ่ม	๗๔.๑๒๒	๑๗๑	.๔๒๗		
	รวม	.๙๑๕	๑๗๔			
มิติมุ่งประสิทธิภาพ	ระหว่างกลุ่ม	๖๙.๘๐๒	๓	.๓๐๕	.๗๔๗	.๕๒๕
	ภายในกลุ่ม	๗๐.๖๑๒	๑๗๑	.๔๐๘		
	รวม	๑๒.๗๑๗	๑๗๔			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	.๘๑๑	๓	.๒๗๐	.๘๕๐	.๕๖๙
	ภายในกลุ่ม	๕๔.๓๗๓	๑๗๑	.๓๑๘		
	รวม	๕๕.๑๘๓	๑๗๔			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางธรรมต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางธรรมต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๕ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม (n = ๑๗๕)

ภาพรวม		Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
มิติมุ่งคน	ระหว่างกลุ่ม	๔.๗๐๑	๓	๑.๕๖๗	๖.๔๕๕	.๐๐๐**
	ภายในกลุ่ม	๔๑.๕๐๙	๑๗๑	.๒๔๓		
	รวม	๔๖.๒๐๙	๑๗๔			
มิติมุ่งงาน	ระหว่างกลุ่ม	๔.๓๖๐	๓	๑.๔๕๓	๓.๕๖๓	.๐๑๕*
	ภายในกลุ่ม	๖๙.๗๖๒	๑๗๑	.๔๐๗๘		
	รวม	๗๔.๑๒๒	๑๗๔			
มิติมุ่งประสิทธิภาพ	ระหว่างกลุ่ม	๓.๗๐๖	๓	๑.๒๓๕	๓.๑๕๒	.๐๒๖*
	ภายในกลุ่ม	๖๗.๐๑๑	๑๗๑	.๓๙๒		
	รวม	๗๐.๗๑๗	๑๗๔			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๔.๒๐๘	๓	๑.๔๐๓	๔.๗๐๕	.๐๐๔**
	ภายในกลุ่ม	๕๐.๙๗๖	๑๗๑	.๒๙๘		
	รวม	๕๕.๑๘๓	๑๗๔			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมต่างกันมีความคิดเห็น ต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมต่างกัน พบว่า แตกต่างกันทุกด้าน

ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยภาพรวมและรายด้าน ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑๒-๔.๑๕ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดจำแนกตามมีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมโดยภาพรวม (LSD) (n = ๑๗๕)

มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม	$\bar{X}$	มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม			
		ป.ธ ๑-๓	ป.ธ ๔-๖	ป.ธ ๗-๙	ยังไม่มี ๑-๓
		๓.๕๔	๓.๗๔	๓.๙๒	๓.๓๙
ป.ธ ๑-๓	๓.๕๔	-	-.๒๐	-.๓๘	.๑๕
ป.ธ ๔-๖	๓.๗๔	-	-	-.๑๘	.๐๕
ป.ธ ๗-๙	๓.๙๒	-	-	-	.๕๓*
ยังไม่มี	๓.๓๙	-	-	-	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมประโยค ๗-๙ มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंกั จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างจากพระสงฆ์ที่ยังไม่มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดจำแนกตามมีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม ด้านมิติมุงคน (LSD) (n = ๑๗๕)

มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม	$\bar{X}$	มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม			
		ป.ธ ๑-๓	ป.ธ ๔-๖	ป.ธ ๗-๙	ยังไม่มี
		๓.๕๒	๓.๘๘	๔.๐๐	๓.๒๙
ป.ธ ๑-๓	๓.๕๒	-	-.๓๖	-.๔๘	.๒๒
ป.ธ ๔-๖	๓.๘๘	-	-	-.๑๒	.๕๘
ป.ธ ๗-๙	๔.๐๐	-	-	-	.๗๑*
ยังไม่มี	๓.๒๙	-	-	-	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมประโยค ๗-๙ มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอมะนัง จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างจากพระสงฆ์ที่ยังไม่มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดจำแนกตามมีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม ด้านมิติมุงงาน (LSD) (n = ๑๗๕)

มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม	$\bar{X}$	มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม			
		ป.ธ ๑-๓	ป.ธ ๔-๖	ป.ธ ๗-๙	ยังไม่มี
		๓.๕๒	๓.๘๘	๔.๐๐	๓.๒๙
ป.ธ ๑-๓	๓.๔๔	-	-.๒๗	-.๖๐	.๐๔
ป.ธ ๔-๖	๓.๗๑	-	-	-.๓๓	.๔๑
ป.ธ ๗-๙	๔.๐๔	-	-	-	.๗๔*
ยังไม่มี	๓.๓๐	-	-	-	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมประโยค ๗-๙ มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंกั จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างจากพระสงฆ์ที่ยังไม่มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดจำแนกตามมีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม ด้านมิติมุ่งประสิทธิผล (LSD) ($n = ๑๗๕$)

มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม	$\bar{X}$	มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม			
		ป.ธ ๑-๓	ป.ธ ๔-๖	ป.ธ ๗-๙	ยังไม่มี
		๓.๕๒	๓.๘๘	๔.๐๐	๓.๒๙
ป.ธ ๑-๓	๓.๕๔	-	-.๒๒	-.๑๘	.๑๙
ป.ธ ๔-๖	๓.๗๗	-	-	.๐๕	.๔๒*
ป.ธ ๗-๙	๓.๗๒	-	-	-	.๓๗
ยังไม่มี	๓.๓๕	-	-	-	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมประโยค ๔-๖ มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านมิติมุ่งประสิทธิผลแตกต่างจากพระสงฆ์ที่ยังไม่มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยดังมีรายละเอียดแสดงตามแผนภาพ

๔.๔ แนวทางพัฒนาภาวะผู้การบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์

พระสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ได้ให้แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของเจ้าอาวาสตามทฤษฎีภาวะผู้นำ ๓ มิติ ซึ่งสรุปได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย มีดังนี้

๔.๔.๑ ด้านมิติมุ่งคน ควรมีการส่งเสริมภิกษุสามเณรมีการศึกษาในระดับสูงๆ ทั้งทางโลกและทางธรรม การจัดอบรมสัมมนาการจัดปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานแก่ภิกษุสามเณร เพื่อนำความรู้คู่คุณธรรมมาบริหารกิจการคณะสงฆ์เพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับบุคลากรทางพระพุทธศาสนา

๔.๔.๒ ด้านมิติมุ่งงาน พระสังฆาธิการควรจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมทั้งภายในวัดและภายนอกวัด หรือมอบหมายงานให้ภิกษุทำงานตามความสามารถของตน ผู้นำควรเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

๔.๔.๓ ด้านมิติมุ่งประสิทธิผล พระสังฆาธิการควรยึดมั่นในระเบียบ ข้อบังคับ ของกฎหมายคณะสงฆ์อย่างเคร่งครัด จัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อจะพัฒนาวัดทั้งระยะสั้นและระยะยาว พระสังฆาธิการควรทำงานให้เสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด และจัดประชุมเนืองนิตย์

๔.๕ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis techniques) เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ดังแสดงตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๖ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ด้าน มิติมุ่งคน

ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑) ความประพฤติของพระภิกษุสามเณรบางรูปไม่เรียบร้อย	๑) ควรจัดประชุมพระภิกษุสามเณรเพื่อชี้แจงกฎระเบียบตามมติมหาเถรสมาคม
๒) พระภิกษุสามเณรไม่ค่อยอยู่ในกฎระเบียบ	๒) ควรจัดประชุมพระภิกษุสามเณรเพื่ออบรมสั่งสอนด้านวัตรปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัย

ตารางที่ ๔.๑๗ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ด้าน มิติมุ่งงาน

ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑) อยากให้มีการจัดการการเรียนการสอนนักรธรรมและบาลี	๑) ควรจัดให้มีการเรียนการสอนนักรธรรมและบาลีอย่างทั่วถึง
๒) ขาดการสนับสนุนทุนในการศึกษาเล่าเรียนของพระภิกษุสามเณร	๒) ควรจัดหาทุนการศึกษาให้แก่พระภิกษุสามเณรที่เรียนนักรธรรมและบาลี

ตารางที่ ๔.๑๘ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ด้าน มิติประสิทธิผล

ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑)อยากให้มีทุนการศึกษาแก่เด็กและเยาวชน	๑) ควรตั้งทุนสงเคราะห์การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนทุกระดับชั้น
๒)ขาดสถานที่ในการรับเยาวชนเข้ามาอบรม	๒) ควรจัดให้มีสถานที่สำหรับเยาวชนในการเข้าค่ายอบรมธรรมะ

๔.๖ สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

การสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ซึ่งมี ๓ ด้าน คือ ๑) ด้านมิติมุ่งคน ๒) ด้านมิติมุ่งงาน ๓) ด้านมิติประสิทธิผล และสัมภาษณ์ถึงความเห็นว่าการบริหารจัดการวัดมีภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์หรือไม่ อย่างไร ซึ่งสรุปบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) จำนวน ๗ ท่าน ดังต่อไปนี้

๑) พระครูศรีสุธรรมนิวิฐ, รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารและวางแผน วิทาลัยสงฆ์ นครสวรรค์

๒) พระครูสิริศิริรักษ์, ดร. เจ้าคณะอำเภอแม่เป็น จังหวัดนครสวรรค์

๓) พระครูนิวิฐศีลขันธ, ดร. เจ้าคณะอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์

๔) พระศรีสุธิพงศ์, เจ้าคณะอำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

๕) พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, ดร. ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖) พระครูนิทานศีลวงก์, รองเจ้าคณะอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์

๗) พระครูนิคมภักทรกิจ, รองเจ้าคณะอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์

๑) ด้านมิติมุ่งคน

ภาวะผู้การบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านมิติมุ่งคน การทำงานที่มุ่งคนให้ได้ในคราวเดียวกันนั้นนับว่ายากสำหรับผู้บริหารหลายๆท่าน ส่วนมากจะได้อย่างเสียอย่าง ถ้ามุ่งคนงานก็จะเสีย หรือหากมุ่งงานคนก็จะเกลียด หรือเสียคนรอบข้างไป เป็นเรื่องธรรมดาของการบริหารการที่จะบริหารให้ได้ทั้งสองประเด็นในคราวเดียวกันได้^๑ ผู้บริหารต้องรู้จักใช้ภาวะผู้นำและภาวะผู้ตามในคราวเดียวกัน คือผู้บริหารต้องแสดงภาวะผู้นำให้ทีมงานเห็นก่อนเช่นลงมือทำให้เขาเห็นว่าสิ่งที่เราต้องการให้คนอื่นทำหรือต้องการให้ทีมงานทำ เราก็ทำได้และชักชวนเขาทำ เมื่อทำแล้วให้เขาเป็นผู้นำบ้าง เราเป็นผู้ตามบ้าง เพื่อให้ความสำคัญแก่เขา ในโลกนี้ไม่มีพระเอกหรือนางเอกเพียงคนเดียวในแต่ละเรื่องอาจจะมีทั้งพระเอกและพระรอง^๒

การทำงานที่มุ่งคนผู้นำควรจะเน้นการใช้มนุษย์สัมพันธ์และเน้นความพึงพอใจของผู้ตามในการทำงานไม่คำนึงถึงผลผลิตขององค์กร ส่งเสริมให้ทุกคนมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวใหญ่ที่มีความสุข นำไปสู่สภาพการณ์สิ่งแวดล้อมและงานที่น่าอยู่ จะมุ่งคนโดยไม่สร้างความกดดันแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา^๓ โดยผู้บริหารจัดการโดยมีความเชื่อว่าบุคลากรมีความสุขในการทำงาน การนิเทศในการทำงานควรมีเพียงเล็กน้อยไม่จำเป็นต้องมีการควบคุมในการทำงาน ลักษณะคล้ายการทำงานในครอบครัวที่มุ่งเน้นความพึงพอใจ ความสนุกสนานในการทำงานของผู้ร่วมงานเพื่อหลีกเลี่ยงการต่อต้านต่างๆ^๔ อีกอย่าง เราต้องรู้จักใช้คนให้ทำงานให้ โดยให้เขารู้สึกว่า ได้ทำในสิ่งที่เขาเองนั้นปรารถนา เพราะจะทำให้พวกเขาทำงานอย่างเต็มที่และเต็มใจ จนสำเร็จตามเป้าหมายที่ ต้องการได้

^๑ สัมภาษณ์ พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา,ดร. ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วังน้อย) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๙ มกราคม ๒๕๕๘

^๒ สัมภาษณ์ พระครูนิคมภักทรกิจ,รองเจ้าคณะอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์,๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

^๓ สัมภาษณ์ พระครูสิริศิริรักษ์,ดร. เจ้าคณะอำเภอแม่เป็น จังหวัดนครสวรรค์, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

^๔ สัมภาษณ์ พระครูศรีสุธรรมนิวิฐ,รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารและวางแผน, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๘

ซึ่งปัจจัยพื้นฐานในการบริหารจัดการจัดวัดของเจ้าอาวาส^๕ นั้น มี ๔ ประเภทหรือที่เรียกว่า 4Ms ได้แก่

๑) คน (Man) ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพราะการบริหารจัดการจัดวัดของเจ้าอาวาสนั้น เกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความคิดของคน มีคนเป็นผู้ ดำเนินการหรือจัดการทำให้เกิดกิจกรรมทางบริหารจัดการวัดหลายรูปแบบเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการจัดวัดของเจ้าอาวาสนั้นๆ

๒) เงิน (Money) เป็นปัจจัยในการบริหารจัดการจัดอีกชนิดหนึ่งที่ต้องนำมาประกอบเพื่อให้เกิดจัดการจัดดำเนินไปได้

๓) วัสดุหรือวัตถุดิบ (Material) ซึ่งในการผลิตสินค้า ต้องอาศัยวัตถุดิบในการผลิต ดังนั้น ผู้บริหารจัดการวัดต้องรู้จัก บริหารจัดการวัตถุดิบให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล เพื่อให้ได้ต้นทุนที่ต่ำ

๔) วิธีปฏิบัติงาน (Method) ซึ่งการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนของการบริหารจัดการวัดควรมีการวางแผน และควบคุมให้การปฏิบัติงานนั้นมีประสิทธิผล จะเห็นได้ว่า จากปัจจัยพื้นฐานดังกล่าว

เรื่องของคน ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะมีผลกับองค์กรต่างๆ ขึ้นอยู่กับการจัดการขององค์กรเหล่านั้นว่ามีการบริหารจัดการที่ดีหรือไม่ ไม่เว้นแม้แต่การบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสด้านการใช้คนให้เป็น^๖

จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับภาวะผู้การบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านมิติมุ่งคน ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ มุ่งเน้นไปที่ ผู้นำที่มุ่งสร้างความไว้วางใจร่วมกัน ติดต่อสื่อสารแบบสองทางเคารพความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาให้ความสำคัญกับความรู้สึกและความต้องการของพวกเขาสร้างความใกล้ชิดทางจิตใจกับผู้ตาม

๒) ด้านมิติมุ่งงาน

ภาวะผู้การบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านมิติมุ่งงานคือการลงมือทำงานในทุกๆวันของเราต้องมุ่งเน้นไปที่การทำในสิ่งที่เราจำเป็นต้องทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย^๗ การมุ่งมั่นทำงานที่ถูกต้อง คือหัวใจสำคัญของความสำเร็จ

^๕ สัมภาษณ์ พระครูนิทานศีลวงก์,รองเจ้าคณะอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์, ๑๘ ธันวาคม

๒๕๕๘

^๖ สัมภาษณ์ พระศรีสุธิพงศ์ , เจ้าคณะอำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

^๗ สัมภาษณ์ พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปิณโณ,ดร.ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วังน้อย) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๙ มกราคม ๒๕๕๘

จงดัดสใจแน่วแน่ว่าอะไรบ้างที่เราจำเป็นต้องทำให้สำเร็จและรู้แน่ชัดว่าเราจะต้องทำอะไรบ้าง
อย่างเช่นหลักการทำงานอย่างสร้างสรรค์และประสบความสำเร็จ^๘

๑) เลือกคนให้เหมาะสมกับงานโดยคำนึงถึงคุณสมบัติของตำแหน่งงานและ
ความสามารถของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งงานนั้น

๒) ติดตามและพัฒนาบรรยากาศในการทำงานโดยผู้นำต้องมีความสามารถและมี
รูปแบบการบริหารงานที่เหมาะสมเพื่อจูงใจพนักงาน

๓) มุ่งเน้นถึงผลตอบแทนที่ไม่ได้อยู่แค่ในรูปของเงินเท่านั้น เช่น โอกาสการเติบโตใน
หน้าที่การงาน การพัฒนาในด้านต่างๆ และการยกย่องชมเชยพนักงานผู้นำในองค์กรต่างๆที่ทำงาน
ประสบความสำเร็จเพราะตระหนักว่าผู้มีศักยภาพ สูงขององค์กรนั้นทำงานเพื่อองค์กรด้วยความเต็ม
ใจ ไม่ใช่เพราะถูกบังคับ ดังนั้นองค์กรจึงควรปฏิบัติต่อเขาเหล่านั้นเหมือนเป็นผู้ที่ทุ่มเทและเสีย สละ
ต่อองค์กรโดยไม่ได้อะไรถึงเพียงภาวะตลาดทั่วไปเท่านั้น^๙

ด้านมิติทีมงาน คือ การมุ่งทำงานให้เสร็จตามเป้าหมายเปรียบเสมือนการมุ่งมั่นในหน้าที่
ของเราให้สำเร็จ ในการแข่งขันบาสเกตบอล ความมุ่งมั่นยิ่งมากทำให้เราได้เปรียบคู่แข่งเสมอ เพราะ
จะทำให้เรามีสมาธิกับเกม เหมือนเวลาทำงาน ถ้าเรายังทำงานเป็นทีม มีความร่วมมือรวมใจ มีการ
วางแผนตาม และปรับตัวเข้ากับทีม จะทำให้งานดังกล่าวเป็นทีมที่น่ากลัว มีความฉลาด ทันสมัย จน
ก้าวไปสู่เป้าหมายในที่สุด มุ่งมั่นกับงาน เราจะมีพลังความคิดในการทำงานมากยิ่งขึ้น^{๑๐} เมื่อคนจาก
หลากหลายสังคมมาอยู่รวมกันในสังคมใหม่ สิ่งที่ต้องการคือการปรับตัวได้รวดเร็ว คุณอาจต้องเพิ่ม
หรือลดพฤติกรรม หรือนิสัยบางอย่างของคุณ เพื่อให้เข้ากับสังคมในที่ทำงานให้ได้อย่างรวดเร็ว มีที่ทำ
ในทางบวกคนที่คิดบวกจะแสดงท่าทีในทางบวก ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นที่รักและ
ชื่นชมของคนรอบข้าง ความมีระเบียบวินัยเป็นสิ่งที่ทุกคนถูกสอนมาตั้งแต่เล็ก ๆ อยู่แล้วในการทำงาน
ก็เช่นกัน ต้องมาทำงานตรงเวลา ส่งงานตรงเวลา ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด มีความซื่อสัตย์ และ
ช่วยเหลือผู้อื่นให้ประสบความสำเร็จ คนดี มีน้ำใจ อยู่ที่ไหนก็มีแต่คนรักเอ็นดู และคอยสนับสนุน ให้
ก้าวหน้าในหน้าที่การงาน^{๑๑}

^๘ สัมภาษณ์ พระครูนิทานศีลวงก์,รองเจ้าคณะอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์,๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๕

^๙ สัมภาษณ์ พระครูสิริศิริรักษ์,ดร. เจ้าคณะอำเภอแม่เป็น จังหวัดนครสวรรค์, ๒๔ ธันวาคม
๒๕๕๘

^{๑๐} สัมภาษณ์ พระครูศรีสุธรรมนิวิฐ, รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารและวางแผน, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๘

^{๑๑} สัมภาษณ์ พระครูนิคมภักทรกิจ, รองเจ้าคณะอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์,๑๘ ธันวาคม
๒๕๕๘

ด้านมิติมุ่งงาน คือ การมุ่งการบริหารและการจัดการวัดจะต้องประกอบด้วยการวางแผน การจัดองค์การ การบริหารงานบุคคล การอำนวยการ การประสานงาน การประเมินผล และการงบประมาณเรื่องดังกล่าวพระสังฆาธิการวัด ซึ่งก็คือเจ้าอาวาสควรศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้การบริหารและการจัดการของวัดดำเนินการไปในเชิงรุกและได้ผลเต็มที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล^{๑๒} โดยการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเช่น ทบบาทหน้าที่ของพระสังฆาธิการตามภารกิจของคณะสงฆ์ ๖ ด้าน ๑) บำรุงรักษาวัด ๒) ปกครองและสอดส่องให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ที่มี ๓) เป็นธุระในการศึกษาอบรมและสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์ ๔) ให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล ๕) ด้านความเลื่อมใสศรัทธาเรื่องวินัจฉัยความดี-ชั่ว อะไรรุก-อะไรผิด ๖) ด้านชักนำคฤหัสถ์ให้ถือปฏิบัติในอริยสัจ (เบญจศีลที่เป็นไปเพื่อคุณเบื้องต้น)^{๑๓} เป็นต้น^{๑๔}

จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมิติมุ่งงาน ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่การตัดสินใจและความมุ่งมั่นอย่างแน่วแน่ ต่อการรับมือกับข้อขัดแย้ง แต่ละคนให้ชัดเจนมีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานจนก้าวไปสู่เป้าหมายในที่สุด

๓) ด้านมิติประสิทธิผล

จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมิติมุ่งประสิทธิผล ในมิติมุ่งประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารต้องพิจารณาว่าหากเจ้าอาวาสได้ดำเนินการตามประเด็นยุทธศาสตร์ใดประเด็นหนึ่งจนเป็นผลสำเร็จแล้วจะก่อให้เกิดผลดีต่อวัดและสังคมส่วนรวมอย่างไรบ้างในมิตินี้จะคำนึงถึงปัจจัยหรือทรัพยากรนำเข้า (input) ในเชิงเปรียบเทียบกับผลผลิตที่ได้ (output) กล่าวคือหากหน่วยงานสามารถทำงานใดๆ ในอัตราส่วนระหว่างทรัพยากรนำเข้ากับผลผลิตมีค่าน้อยได้เท่าใดก็หมายถึงความมีประสิทธิภาพในการทำงานของหน่วยงานนั้นๆ มีมากเท่านั้น ฐานความคิดในการกำหนดประสิทธิผล ของงานนั้น ต้องเริ่มต้นที่ขอบเขตอำนาจของหน่วยงาน โดยให้ผู้ทำแผนที่ยุทธศาสตร์ทำการระบุขอบเขตที่เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์นั้นๆ ลงไปในแผนแล้วทำการพิจารณาต่อไปว่าหน่วยงานนั้นๆ ต้องรับมือกับข้อขัดแย้งอย่างไรบ้างเพื่อให้ผู้รับบริการได้รับประโยชน์ต่างๆ และต้องดำเนินการอย่างไรเพื่อให้ภาคีให้ความร่วมมือกับหน่วยงานตามที่กำหนดไว้ในมิติด้านประสิทธิผลคุณภาพการปฏิบัติงาน^{๑๕}

^{๑๒} สัมภาษณ์ พระศรีสุธิพงษ์, เจ้าคณะอำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

^{๑๓} สัมภาษณ์ พระครูนิวาสิตขันธ์, ดร. เจ้าคณะอำเภอมะนัง, ๑ ธันวาคม ๒๕๕๘

^{๑๔} สัมภาษณ์ พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา,ดร.ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วังน้อย) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๙ มกราคม ๒๕๕๘

ภาวะผู้นำการบริหารจิตวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านมิติมุ่งประสิทธิผลผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่การความสำคัญต่อผลการดำเนินงานและการตรวจวัดผลสำเร็จในการดำเนินงานของหน่วยงานทั้งในแง่ของปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตและผลลัพธ์ซึ่งจะต้องมีการกำหนดตัวบ่งชี้วัดผลการดำเนินงานรวมทั้งการกำหนดเป้าหมาย (Targets) และวัตถุประสงค์ (Objectives) ไว้ล่วงหน้าโดยอาศัยการมีส่วนร่วมระหว่าง เจ้าอาวาส ลูกวัด อุบาสกอุบาสิกาและตลอดถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียของกลุ่มต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของหน่วยงาน^{๑๕}

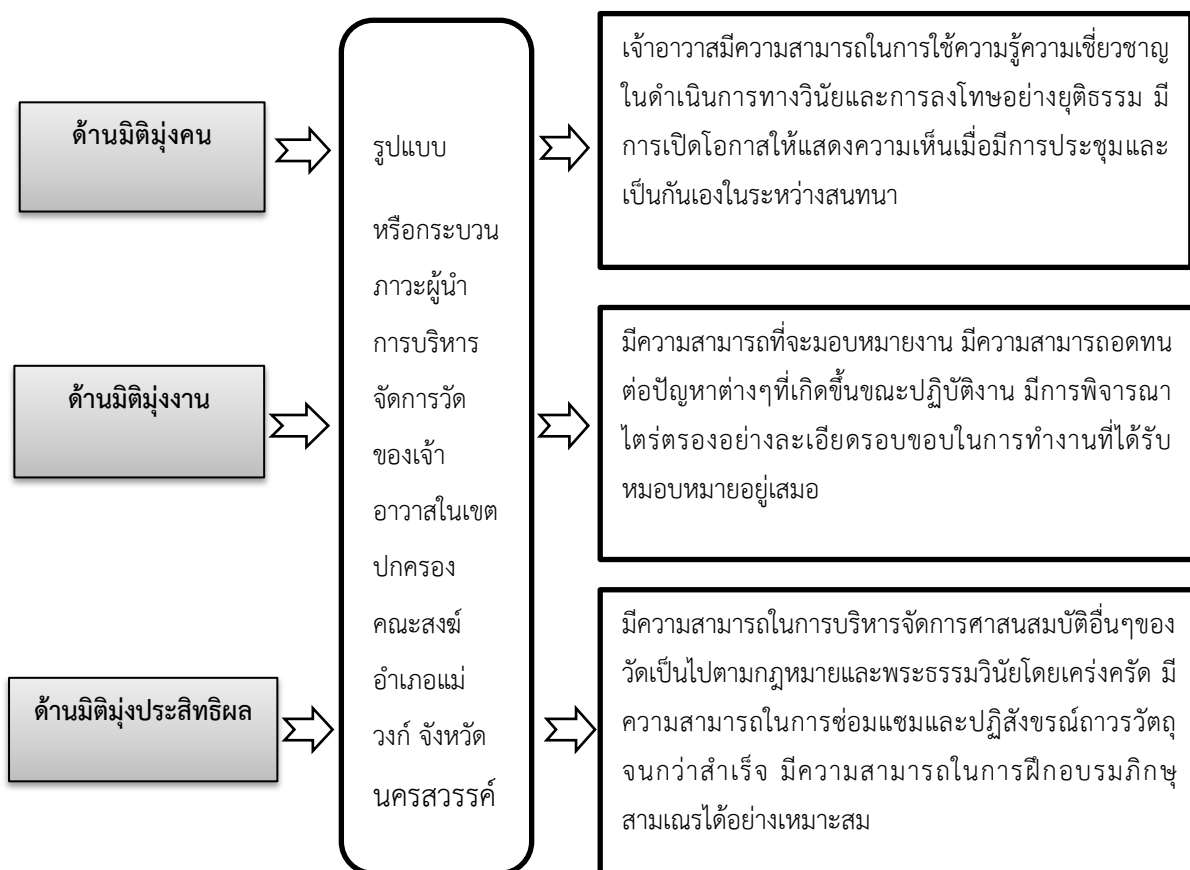
สรุปผลจากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับภาวะผู้นำการบริหารจิตวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง ๓ ด้าน ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่ ด้านมิติมุ่งคน ด้านมิติมุ่งงานและด้านมิติมุ่งประสิทธิผล โดยในด้านมิติมุ่งคน สร้างความไว้วางใจร่วมกัน ติดต่อสื่อสารแบบสองทางเคารพความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาให้ความสำคัญกับความรู้สึกและความต้องการของพวกเขา ด้านมิติมุ่งงาน มุ่งเน้นไปที่การตัดสินใจและความมุ่งมั่นอย่างแน่วแน่ ต่อการรับผิดชอบที่เจาะจงแต่ละคนให้ชัดเจน ด้านมิติมุ่งประสิทธิผล ควรมีตรวจวัดผลสำเร็จในการดำเนินงานทั้งในแง่ของปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตและผลลัพธ์

๔.๗ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ ทำให้ทราบถึงระดับภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง ๓ ด้าน คือ ๑ ด้านมิติมุ่งคน ๒ ด้านมิติมุ่งงาน ๓ ด้านมิติมุ่งประสิทธิผล ตลอดจนข้อเสนอแนะซึ่งจะนำไปสู่การส่งเสริมการประยุกต์ใช้ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ต่อไปผู้วิจัยสามารถสรุปแผนภาพองค์ความรู้ได้ดังนี้

^{๑๕} สัมภาษณ์ พระครูนิวิฐศีลขันธ, ดร. เจ้าคณะอำเภอแม่वंก , ๑ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์
อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งจะนำไปสู่การส่งเสริมการประยุกต์ใช้ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ให้ดียิ่งขึ้นสรุปได้ดังนี้

๑.ด้านด้านมิติมุ่งคน

ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ มีแนวทางในการใช้ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส ด้านมิติมุ่งคน โดยสร้างความรักความพอใจในงานเพื่อให้งานดำเนินไปสู่จุดหมายโดยสร้างวัฒนธรรมในวัด

ที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน เช่น มีกฎ ระเบียบข้อบังคับและบทลงโทษ ใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญ ในการเดินทางวินัยและการลงโทษอย่างยุติธรรมภายในวัดเพื่อให้ภิกษุสามเณรในวัดยึดเป็นแนว ปฏิบัติอย่างจริงจัง เช่นเจ้าอาวาสใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อหารูปแบบการทำงานและนำสิ่งที่คิดไว้ นำเสนอในที่ประชุมเพื่อหาจุดอ่อน-จุดแข็ง ของผลงาน และกล้าทำเมื่องานที่ตนเองได้คิดได้พูดนั้น เป็นที่ยอมรับแล้วด้วยความยุติธรรมเพราะว่าเจ้าอาวาสที่มีความยุติธรรม พระลูกวัดที่อยู่ในปกครองก็ มีแต่ความสุขเพราะได้รับความเป็นธรรมเจ้าอาวาสก็จะได้รับความชื่นชมยกย่องมีเกียรติยศ มีศักดิ์ศรี ประการสำคัญจะได้รับความเชื่อถือศรัทธาและได้รับการยอมรับในที่สุด

แต่ในทางกลับกัน หากเจ้าอาวาสไม่มีความยุติธรรมมีแต่การเอารัดเอาเปรียบพระลูกวัด นั้นๆ จะมีแต่ความทุกข์ มีแต่ความวุ่นวายมีแต่ความโกรธแค้น เกิดความแตกแยกขาดความสามัคคี ไม่ มีความสงบสุข ที่เป็นเช่นนี้เพราะความเชื่อถือและศรัทธาในตัวเจ้าอาวาสหมดไปแล้วสุดท้ายก็จะหมด บารมีไม่สามารถนำใครได้เพราะไม่มีใครเชื่อและศรัทธาอีกต่อไป

๒.ด้านมิติทีมงาน

ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์ มีแนวทางในการใช้ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส ด้านมิติทีมงาน โดยการสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเพียรพยายามอดทนต่อปัญหาในการ ปฏิบัติงานเจ้าอาวาสจะประสบความสำเร็จในการทำงานได้ นอกจากจะเป็นผู้ที่มีความรู้ อันกอปร ด้วยวิบุลย์ และคุณวุฒิแล้วควรต้องนำทักษะอื่นๆ เข้ามาเสริม เข้ามาปรับปรุงและจัดการในการ ทำงานของตน โดยทักษะเหล่านั้นจะเกิดขึ้นได้ก็จากการสังเกต การเรียนรู้ การศึกษา ค้นคว้า แล้วยัง รู้จักมอบหมายงาน งานใดที่จะมอบหมายงานให้พระเณรทำแทนได้นั้นต้องพิจารณาให้ดีกว่างานนั้น เหมาะสมหรือไม่

ความสำเร็จของงาน เจ้าอาวาส ต้องสร้างความสามัคคีกลมเกลียวในวัด สร้างทีมงานที่ เป็นปึกแผ่นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เมื่อมีภารกิจเร่งด่วนแทรกเข้ามาที่งานก็พร้อมจะรับมือกับงาน ได้ทุกสถานการณ์ และมีการฝึกอบรมพระเณรในลักษณะแลกเปลี่ยนกันทำเฉพาะงานที่ต้องมีการให้ บริหารจัดการและติดต่อประสานงานไม่ใช่งานในเชิงลึกทั้งนี้ ก็เพื่อให้การประสานงานเป็นไปด้วย ความเรียบร้อยงานไม่ติดขัดภิกษุสามเณรทุกรูปในวัดต้องตอบโจทย์ความต้องการของญาติโยมที่มา ติดต่องานได้ทุกรูปไม่ต้องรอภิกษุสามเณรรูปใดรูปหนึ่ง

ด้วยสืบเนื่องจากการกำหนดวัตถุประสงค์ซึ่งการเลือกพระเณรที่มารอบผิดชอบงานนั้น คงต้อง คำนึงว่าถ้าต้องการให้งานนั้นสำเร็จอย่างมีคุณภาพควรเลือกพระเณรที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ ถ้าจะเพื่อพัฒนาพระลูกวัดก็ต้องดูว่าใครที่ยังไม่มีความสามารถในเรื่องนั้นแต่ถ้า ต้องการจะประเมินศักยภาพความพร้อมคงต้องเลือกคนที่มีโอกาสเลื่อนตำแหน่งในอนาคต

๓.ด้านมิติประสิทธิผล

ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอม่วงก่ จังหวัดนครสวรรค์ มีแนวทางในการใช้ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส ด้านมิติประสิทธิผลเจ้าอาวาสควรซ่อมแซมและปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุ ฝึกอบรมภิกษุสามเณร ใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรองหาสาเหตุที่เป็นปัญหาของงานโดยคิดทดลองวางแผน วัดผลประเมินผล งาน และคิดวิธีแก้ไขปรับปรุงงานเพื่อให้เกิดการพัฒนางานต่อไปโดยทำให้พระเณรปฏิบัติงานเกิดความตั้งใจเอาใจใส่ที่จะซ่อมแซมและปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุให้สำเร็จแม้ว่าจะพบกับปัญหาอุปสรรคก็จะทำให้บรรลุเป้าหมายและสร้างระบบการทำงานที่ไม่ยึดติดกับตัวพระเณรแต่ให้คำนึงถึงประสิทธิผลของงานความถูกต้องรวดเร็วของงานและเป้าหมายของวัดการเห็นสิ่งอื่นใดหรือปลูกฝังการปฏิบัติงานที่ต้องยึดกฎระเบียบ ข้อบังคับข้อสั่งการเพื่อสร้างงานที่มีความถูกต้องมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังต้องปลูกฝังหลักธรรมให้พระเณรได้ยึดเหนี่ยวสำหรับปฏิบัติงาน โดยค่อยๆ ให้ซึมซับจากกิจกรรมเล็กๆ น้อยๆ ภายในวัด

สรุปผลองค์ความรู้ทั้ง ๓ ด้าน ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอม่วงก่ จังหวัดนครสวรรค์ ๑)ด้านมิติมุ่งคน ๒)ด้านมิติมุ่งงานและ ๓)ด้านมิติมุ่งประสิทธิผล โดยในด้านการมุ่งคนเจ้าอาวาสต้องสร้างวัฒนธรรมในวัด ที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน เช่น มีกฎ ระเบียบข้อบังคับและบทลงโทษ ใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญในดำเนินการทางวินัย และการลงโทษอย่างยุติธรรมภายในวัด ด้านมิติมุ่งงานเจ้าอาวาสต้องนำทักษะอื่นๆ เข้ามาเสริมเข้ามาปรับปรุง และจัดการในการทำงานของตน โดยทักษะเหล่านั้นจะเกิดขึ้นได้ก็จากการสังเกตการเรียนรู้ การศึกษาค้นคว้าแล้วยังรู้จักมอบหมายงาน งานใดที่จะมอบหมายงานและด้านมิติมุ่งประสิทธิผลสร้างระบบการทำงานที่ไม่ยึดติดกับตัวพระเณรแต่ให้คำนึงถึงประสิทธิผลของงานความถูกต้องรวดเร็วของงานและเป้าหมายของวัด